

تحلیل حقوقی «دستکاری بازار اوراق بهادار»

عباس قاسمی مامد^۱

یوسف براری پهناری^۲

شهرزاد مدادی^۳

چکیده

دستکاری بازار اوراق بهادار موجب بر هم خوردن تعادل بازار و خروج آن از وضعیت طبیعی می‌شود و علاوه بر این، سلب اعتماد سرمایه‌گذاران را نیز به دنبال دارد. در تعریف عمل مزبور باید گفت؛ دستکاری بازار اوراق بهادار مجموعه اقداماتی است که سبب ایجاد قیمت‌های مصنوعی و ظاهری گمراه‌کننده از بازار و اغوای سرمایه‌گذاران شده و بدین طریق، سود سرشاری ناشی از تغییرات قیمت کاذب اوراق بهادار (اعم از افزایش یا کاهش آن) نصیب مرتکب می‌شود. این عمل که ممکن است از طریق اطلاعات یا معاملات صورت گیرد، بیشترین آسیب را به سرمایه‌گذاران خرد بازار سرمایه به عنوان مصرف‌کننده این بازار وارد می‌کند. در اکثر نظام‌های حقوقی، دستکاری در زمره اعمال ممنوعه به شمار می‌آید. در کشور ما نیز علاوه بر ضمانت اجرای انضباطی، به موجب بند ۳ ماده ۴۶ قانون بازار اوراق بهادار مصوب ۱۳۸۴ و قواعد عام حقوقی، این عمل دارای ضمانت اجرای کیفری و مدنی نیز می‌باشد. مسئولیت کیفری یادشده، حبس تعزیری از سه ماه تا یکسال یا جزای نقدی معادل دو تا پنج برابر سود به دست آمده یا زیان متحمل نشده یا هر دو مجازات به موجب مقرره فوق می‌باشد. علاوه بر این، مرتکب مطابق قواعد عام مسئولیت مدنی و مشخصاً ماده ۵۲ قانون بازار اوراق بهادار، در برابر زیان‌دیدگان موظف به جبران خسارت است و صحت قرارداد منعقد شده در پی این رفتار مجرمانه نیز محل مناقشه و بحث است؛ هرچند که صحت آن با حفظ حق خیار فسخ مبتنی بر تدلیس برای طرف مقابل، صحیح‌تر به نظر می‌رسد.

کلیدواژه: دستکاری بازار اوراق بهادار؛ قیمت‌های مصنوعی؛ سرمایه‌گذاران؛ ضمانت اجرای کیفری؛ ضمانت اجرای مدنی.

Email: dr. gh. hamed@gmail.com

Email: Barariy@yahoo.com

Email: sh. haddadi.law.s@gmail.com

۱. استاد دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی

۲. دانشجوی دکتری حقوق خصوصی دانشگاه شهید بهشتی

۳. دانش‌آموخته دکتری حقوق خصوصی، دانشگاه شهید بهشتی